

Regatul Unit este liber să revoce unilateral notificarea intenției sale de a se retrage din Uniunea Europeană

O asemenea revocare, decisă cu respectarea propriilor sale norme constituționale, ar avea ca efect rămânerea Regatului Unit în Uniune, în termeni neschimbați în ceea ce privește statutul său de stat membru

În urma referendumului care a avut loc în Regatul Unit la 23 iunie 2016, o majoritate s-a pronunțat în favoarea ieșirii acestui stat membru din Uniunea Europeană. La 29 martie 2017, prim-ministrul britanic a notificat Consiliului European intenția Regatului Unit de a se retrage din Uniune în temeiul articolului 50 TUE. Acest articol prevede că, după efectuarea unei astfel de notificări, statul membru în cauză negociază și încheie cu Uniunea un acord de retragere. Tratatul încetează să se aplice statului în cauză de la data intrării în vigoare a acordului de retragere sau, în absența unui astfel de acord, la expirarea unui termen de doi ani de la notificarea intenției de a se retrage, astfel cum a fost, eventual, prorogat.

La 19 decembrie 2017, o acțiune în control judecătoresc a fost introdusă la Court of Session (Curtea Supremă Civilă, Scoția, Regatul Unit) de către membri ai Parlamentului Regatului Unit, ai Parlamentului Scoțian și ai Parlamentului European pentru a se stabili dacă notificarea prevăzută la articolul 50 TUE poate fi revocată unilateral anterior expirării perioadei de doi ani, ceea ce ar face ca, în caz de revocare, Regatul Unit să rămână în Uniune. La 3 octombrie 2018, Court of Session a adresat o întrebare preliminară în acest sens Curții de Justiție, precizând că un asemenea răspuns le va permite membrilor Camerei Comunelor să știe, atunci când vor fi chemați să se pronunțe cu privire la un acord de retragere, dacă există trei opțiuni, iar nu două, și anume retragerea din Uniune fără acord, retragerea din Uniune cu un acord sau revocarea notificării intenției de a se retrage și menținerea Regatului Unit în Uniune.

Dat fiind caracterul urgent al cereri sale, legat, printre altele, de faptul că acordul de retragere nu poate fi ratificat decât dacă acest acord și cadrul relațiilor viitoare ale Regatului Unit cu Uniunea au obținut aprobarea Parlamentului Regatului Unit, Court of Session a solicitat aplicarea procedurii accelerate, cerere care a fost încuviințată de președintele Curții¹. Procedura accelerată permite pronunțarea cu rapiditate asupra cauzelor care prezintă o urgență excepțională, reducând termenele de procedură și acordând acestor cauze o prioritate absolută.

Prin hotărârea sa de astăzi, Curtea, judecând în Plen, statuează că, atunci când un stat membru a notificat Consiliului European intenția sa de a se retrage din Uniunea Europeană, cum a făcut Regatul Unit, acest stat membru este liber să revoce unilateral respectiva notificare.

Această posibilitate există câtă vreme un acord de retragere încheiat între Uniune și statul membru în cauză nu a intrat în vigoare sau, în absența unui asemenea acord, câtă vreme termenul de doi ani de la notificarea intenției de a se retrage din Uniunea Europeană, eventual prorogat, nu a expirat.

¹ Ordonanța președintelui Curții din 19 octombrie 2018, Wightman și alții (C-621/18).

Revocarea trebuie să fie decisă în urma unui proces democratic cu respectarea normelor constituționale naționale. Această decizie, univocă și necondiționată, trebuie să fie notificată în scris Consiliului European.

O asemenea revocare confirmă apartenența statului membru în cauză la Uniunea Europeană în termeni neschimbați în ceea ce privește statutul său de stat membru și pune capăt procedurii de retragere.

În motivarea hotărârii sale, Curtea începe prin a constata că, potrivit Court of Session, acțiunea principală ridică o problemă controversată, aflată la baza litigiului, pe care trebuie să o soluționeze și că hotărârea Court of Session va permite clarificarea opțiunilor de care dispun deputații Parlamentului Regatului Unit care vor trebui să se pronunțe asupra ratificării acordului negociat între Regatul Unit și Uniunea Europeană. Răspunzând argumentelor de inadmisibilitate ale guvernului Regatului Unit și ale Comisiei, Curtea arată că întrebarea privind interpretarea articolului 50 TUE pe care i-o adresează Court of Session este pertinentă, iar nu ipotetică, din moment ce tocmai această întrebare constituie obiectul litigiului în fața Court of Session.

Pe fond, Curtea constată că articolul 50 TUE nu abordează explicit aspectul revocării intenției de a se retrage. Acest articol nici nu o interzice, nici nu o autorizează expres.

În aceste condiții, Curtea arată că articolul 50 TUE urmărește un dublu obiectiv, și anume, pe de o parte, consacrarea dreptului suveran al unui stat membru de a se retrage din Uniune și, pe de altă parte, instituirea unei proceduri care urmărește să permită ca o astfel de retragere să se facă în mod ordonat. Potrivit Curții, caracterul suveran al dreptului de retragere militează în favoarea existenței unui drept al statului membru în cauză de a revoca notificarea intenției sale de a se retrage din Uniune, câtă vreme un acord de retragere nu a intrat în vigoare sau, în absența unui asemenea acord, câtă vreme termenul de doi ani, eventual prorogată, nu a expirat.

În absența unei dispoziții exprese care să reglementeze revocarea notificării intenției de a se retrage din Uniune, această revocare este supusă normelor prevăzute la articolul 50 alineatul (1) TUE, astfel încât ea poate fi decisă unilateral, conform normelor constituționale ale statului membru în cauză.

Revocarea de către un stat membru a intenției sale de a se retrage reflectă o decizie suverană de a păstra statutul de stat membru al Uniunii Europene, statut pe care notificarea menționată nu a avut ca efect să îl întrerupă sau să îl altereze.

Potrivit Curții, ar fi contrar obiectului tratatelor care constă în crearea unei uniuni tot mai profunde între popoarele Europei ca un stat membru care, după ce a notificat intenția sa de a se retrage din Uniune conform normelor sale constituționale și în urma unui proces democratic, decide să revoce notificarea acestei intenții în cadrul unui asemenea proces să fie forțat să se retragă.

A supune dreptul de revocare unei aprobări a Consiliului European hotărând în unanimitate, astfel cum propun Consiliul și Comisia, ar transforma un drept unilateral suveran într-un drept condiționat și ar fi incompatibil cu principiul potrivit căruia un stat membru nu poate fi obligat să se retragă din Uniune împotriva voinței sale.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106